

РЕШЕНИЕ

№ 601

гр. Пловдив, 12.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЛОВДИВ, XX ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на дванадесети януари през две хиляди двадесет и трета
година в следния състав:

Председател: Надежда Г. Славчева Андонова

при участието на секретаря Петя Д. Мутафчиева
като разгледа докладваното от Надежда Г. Славчева Андонова Гражданско
дело № 20225330112891 по описа за 2022 година

Предявените искове са с правно основание чл.26, ал.1 ЗЗД, във връзка с чл.22 ЗПК, чл.11
ЗПК и чл.138 ЗЗД.

В исковата молба от Н. Р. Ч. против „Изи Асет Мениджмънт” АД, ЕИК 131576434 и
„Файненшъл България“ ЕООД, ЕИК 202513690 е направено искане за прогласяване
нищожността на договор за потребителски кредит № *** от 02.09.2021г., сключен с първия
ответник, като противоречащ на императивните изисквания на ЗЗД, ЗЗП и ЗПК, както и за
прогласяване нищожността на акцесорния договор за поръчителство № *** от 02.09.2021г.,
сключен с втория ответник, като лишен от правно основание, уговорен в ущърб на
потребителя, противоречащ на добрите нрави. Съгласно чл.4 от договора заемателят се
задължава в срок до три дни от датата на сключване на договора да предостави на
заемодателя едно от следните обезпечения – две физически лица, които да отговарят на
съответни изисквания, банкова гаранция или одобрено от заемодателя дружество-поръчител.
По силата на сключения договор за поръчителство било договорено възнаграждение на
дружеството – гарант в размер на 195.84 лв., платимо разсрочено на вноски. Счита, че с
договорения лихвен процент в размер на 40 % се нарушавали добрите нрави, внасяло се
неравноправие между правата и задълженията на потребителя и доставчика на финансовата
услуга. Договорената лихва надхвърляла повече от три пъти законната лихва. Счита, че не са
спазени изискванията на чл.11, ал.1, т.10 ЗПК, като действителният ГПР бил различен от
посочения в договора. Уговореното възнаграждение за фирмата – поръчител се явявала
разход по кредита, който следвало да се включи при изчисляване на ГПР. Това

представлявало „заблуждаваща търговска практика“ по смисъла на чл.68д, ал.1 и ал.2, т.1 ЗЗП. Кредиторът не бил изпълнил задължението си по чл.5 ЗПК. Съдържа се позоваване на чл.10 а ЗПК, както и на чл.143 ЗПП. Счита, че с уговорената сума за гаранция се нарушава разпоредбата на ЗЗП, доколкото била налице уговорка във вреда на потребителя, която не отговаряла на изискването за добросъвестност и водила до неравновесие в правата и задълженията на страните. Договорът за поръчителство също бил нищожен. Типичната и непосредствена цел, която страните по договора за предоставяне на гаранция от 02.09.2021г. била да бъдат обезпечени вземанията на кредитора, а когато длъжникът учредявал лично обезпечение, то не се осъществявала целта на договора за поръчителство и същият е лишен от своето основание. Съдържа се позоваване на Директива 2008/48, като се сочи, че клаузата за възнаграждението на поръчителя била в пряко противоречие с нея. Кредитодателят бил договарял в полза на поръчителя по смисъла на чл.22 ЗЗД. Правило впечатление и това, че едноличен собственик на капитала на дружеството – поръчител било дружеството кредитодател, като с договора за поръчителство не се целяло реално обезпечаване на договора за кредит. Същият имал акцесорен характер, тоест ако се приемело, че договорът за кредит бил нищожен, то договорът за поръчителство също бил нищожен. Направено е искане за прогласяване нищожността на договора за паричен заем № *** от 02.09.2021г., както и на акцесорния договор за поръчителство № *** от 02.09.2021г. Претендирани са направените по делото разноски.

В срока по чл. 131 ГПК ответникът е депозирал писмен отговор от първия ответник, със становище за неоснователност на предявените искове. Лихвеният процент представлявал цената на услугата за предоставения паричен заем, която цена не можела да бъде приравнена на възнаградителна лихва и оттук не следвало да се обсъжда съответствие на размера ѝ с добрите нрави. Нямаło законова пречка страните да уговорят договорна лихва над размера на законната, като това било израз на свободата на договаряне. Потребителят се бил съгласил с размер на лихвата, който бил ясно посочен и за който липсвало нормативно ограничение. ГПР не бил по- висок от законово предвидения, като той се изчислявал по специална формула и тъй като възнаграждението за поръчителство не било част от заемното правоотношение, то не било включено в ГПР. Размерът му бил фиксиран, докато възнаграждението за услугата се дължало само при неизпълнение. Клиентът имал възможност да проучи предварително въпросът с обезпечението и да прецени дали да сключи договора с тези условия. Таксата за поръчителя не можела да бъде включена в ГПР, който се изчислявал към момента на сключване на договора, а тогава не било ясно дали ще е налице неизпълнение на потребителя при предоставяне на обезпечение. Клиентът имал цялата преддоговорна информация по случая и достатъчно време както да изпълни изискването за гарант, така и да се откаже от договора. Евентуалното включване на възнаграждението за поръчителя в ГПР би довело до неговия нереален размер. Договорът за обезпечение също бил действителен, като за предоставената услуга се дължала съответна такса. Договорът отговарял на закона и бил израз на свободата на договаряне. Насрещните престации не били нееквивалентни, защото поръчителят отговарял солидарно за задълженията на заемодателя за негов дълг, който надвишавал цената на услугата.

Възнаграждението на дружеството било определено след преценка на риска, като в случай, че клиентът го считал за несправедливо висок, то той въобще не следвало да сключва договора. Търговецът не предоставял услугата безвъзмездно, а извършвал дейността си с цел печалба. Възнаграждението тук било дължимо с оглед неизпълненото задължение на потребителя за предостави поръчител. Моли за отхвърляне на иска. Претендира разноски и прави възражение за прекомерност на разноските на ищеца.

В срока по чл. 131 ГПК е постъпил отговор и от втория ответник, с аргументи за неоснователност на иска. Посочва се, че с оглед гаранционната сделка по поръчителството, за правоотношението следвало да се прилагат разпоредбите на ТЗ. Договорът за гаранция обезпечавал задължението на заемателя, като това съглашение било израз на свободата на договаряне по смисъла на чл. 9 ЗЗД. Този договор не противоречал на добрите нрави, още повече, че преценката за нищожност на това основание се правела за всеки конкретен случай. Престациите не били явно нееквивалентни, като ответникът отговарял солидарно с длъжника, който срещу неголямо възнаграждение получавал сигурност, че при неизпълнение от своя страна ще се търси отговорност от поръчителя. Възнаграждението било определено след преценка на риска, като ако длъжникът го считал за несправедливо високо, то той не следвало въобще да сключва договора. Поръчителството било само възможност за лицето при обезпечаване на договора му, като това била възмездна сделка, извършвана от търговец по занятие, която му носела печалба. Твърденията в исковата молба за нищожност на договора за гаранция били голословни и неподкрепени с аргументи, като правилата на ЗЗП и ЗПК се прилагали само по отношение на договори за потребителски кредит, какъвто не бил този за гаранцията, за който се прилагали разпоредбите на ТЗ. Направено е искане за отхвърляне на иска. Претендирани са разноски и е направено възражение за прекомерност на разноските на ищеца.

Съдът, като прецени всички събрани по делото доказателства и доводите на страните по вътрешно убеждение, прие за установено от фактическа страна следното:

Представен е договор за паричен заем № *** от 02.09.2021г., сключен между „Изи Асет Мениджмънт“ АД и Н. Р. Ч., по силата на който е предоставена заемна сума в размер на 400 лв. Представен е и договор за предоставяне на гаранция № *** от 02.09.2021г., сключен между „Файненшъл България“ ЕООД и Н. Р. Ч., по силата на който потребителят е възложил, а гарантът се е задължил да издаде гаранция за плащане в полза на „Изи Асет Мениджмънт“ АД, с наредител – потребителят, с цел гарантиране изпълнение на всички задължения на потребителя по договора за паричен заем и за всички последици на неизпълнението на задълженията на потребителя по договора за заем. Представен е погасителен план, с падеж на първа погасителна вноска 17.09.2021г. и падеж на последна погасителна вноска 24.12.2021г.

При така възприетата фактическа обстановка съдът направи следните правни изводи:

От представените писмени доказателства се установява, че на 02.09.2021 г. между страните е сключен договор за паричен заем № ***, по силата на който е отпусната парична сума в

размер на 400 лв., фиксиран лихвен процент – 40 %. Ищецът е физическо лице, което при сключване на договора е действало извън рамките на своята професионална компетентност, а ответникът е предоставил кредита в рамките на своята търговска дейност, т. е. страните по договора за кредит имат качеството съответно на потребител по смисъла на чл. 9, ал. 3 ЗПК и на кредитор по смисъла на чл. 9, ал. 4 ЗПК. Сключеният между страните договор по своята правна характеристика и съдържание представлява договор за потребителски кредит, поради което неговата валидност и последици следва да се съобразят с изискванията на специалния закон - ЗПК в релевантната за периода редакция. Предвид неравнопоставеното положение между страните по правоотношението ЗПК предвижда редица специални правила, рефлектиращи върху действителността на облигационното правоотношение – глава Шеста на ЗПК. Всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне изискванията на този закон, е нищожна – чл. 21, ал. 1 ЗПК.

Съдът намира, че не са спазени изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. Разпоредбата сочи, че договорът трябва да съдържа годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин. Според чл. 19, ал. 1 ЗПК, ГПР изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи /лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора/, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. ГПР се изчислява по специална формула. Спазването на това изчисление, дава информация на потребителя как е образуван размерът на ГПР и общо дължимата сума по договора. Тоест, в посочената величина /бидейки глобален израз на всичко дължимо по кредита/, следва по ясен и разбираем за потребителя начин да са инкорпирани всички разходи, които ще стори и които са пряко свързани с кредитното правоотношение. Нарушение е налице, т.к. в договора са посочени като абсолютни стойности лихвен процент и ГПР – 46.13 %, като липсва ясно разписана методика на формиране годишния процент на разходите /кои компоненти точно са включени в него и как се формира същият/. Ето защо, не е ясно по какъв начин е формиран ГПР, неясни са както компонентите, така и математическият алгоритъм, по който се формира годишното оскъпяване на заема. Липсата на разбираема и недвусмислена информация в договора по см. на чл. 11, т. 10 ЗПК, е възможно да заблуди средния потребител относно цената и икономическите последици от сключването му, поради което договорът е недействителен. Възнаграждението по договора за предоставяне на гаранция е установено за услуга в полза на заемотателя, която е задължително условие за отпускане на заема и съгласно чл. 19, ал. 1 ЗПК следва да бъде включено в ГПР. При сключването на договора за заем, чрез предвиждане на обезпечение под формата на одобрено от заемотателя дружество – гарант, което предоставя гаранционни сделки, което е свързано с допълнителни разходи за потребителя за заплащането му, е направен опит за заобикаляне на императивната разпоредба на чл. 19, ал. 4 ЗПК, ограничаваща максималния размер на ГПР. Ищецът е въведен в заблуждение относно действителния размер на сумата, която следва да

възстанови. Уговореното възнаграждение за гаранта представлява допълнително възнаграждение за заемотеля за предоставянето на сумата /т.нар. скрита възнаградителна лихва/, уговорено в противоречие с принципите на справедливостта в гражданските и търговските отношения и с чл.19, ал.4 ЗПК. Становището на ответниците, че дължимостта на сумата не била част от договора за заем и не била известна към момента на сключване на договора, не се споделя. В договора за заем изрично е предвидено задължение за предоставяне на обезпечение, като една от предвидените възможности е с одобрено от ответника „Изи Асет Мениджмънт“ АД дружество - гарант. Ищецът се е възползвал от тази алтернативна възможност и е сключил договор за предоставяне на гаранция с втория ответник. Договорите са сключени на една и съща дата, заведени са под един номер, уговорено е плащане само в полза на „Изи Асет Мениджмънт“ АД. Освен това, заемотелят и гарантът имат качеството на свързани лица, защото при осъществена служебна справка в Търговския регистър се установява, че едноличен собственик на капитала на „Файненшъл България“ ЕООД е „Изи Асет Мениджмънт“ АД. При тези данни, заемотелят е бил наясно с избора на ищеца за предоставяне на обезпечение още към момента на сключване на договора за заем. Тъй като се касае до възнаграждение за услуга в полза на заемотеля и поставена като изискване за предоставяне на заема- чл. 4 от договора за паричен заем, това допълнително плащане се отнася до разходи, които следва да бъдат включени в ГПР, при което неговият размер надхвърля законовото ограничение, предвид посочения в договора процент, размера на възнаграждението и срока на заема. Ето защо, посоченият в договора за заем годишен процент на разходите от 46.13 % не отговаря на действителния. Посочването в договора на по-нисък от действителния ГПР, представлява невярна информация и следва да се окачестви като нелоялна и по-конкретно заблуждаваща търговска практика, съгласно чл. 68г, ал. 4 ЗЗП, вр. с чл. 68д, ал. 1 ЗЗП и член 6, параграф 1 от Директива 2005/29/ЕО. Тя подвежда потребителя относно спазването на забраната на чл. 19, ал. 4 ЗПК и не му позволява да прецени реалните икономически последици от сключването на договора. Това от своя страна означава, че клаузата за общия размер на сумата, която следва да плати потребителят, е неравнопоставена по смисъла на член 4, параграф 1 от Директива 93/13/ЕО и влече недействителност на договора в неговата цялост. ГПР не се уговаря между страните. Той представлява стойност, която се изчислява съгласно изискванията на Приложение 1 ЗПК, въз основа на уговорените плащания. Посочването на стойност, по-малка от действителната, която превишава ограничението на чл. 19, ал. 4 ЗПК, представлява неизпълнение на задължението по чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. Следователно, процесният договор за заем е недействителен, на основание чл. 22 ЗПК, вр. с чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК.

Относно договора за предоставяне на гаранция: Съгласно чл. 1, потребителят възлага, а гарантът се задължава да издаде гаранция за плащане в полза на „Изи Асет Мениджмънт“ АД, с наредител – потребителят, с цел гарантиране за изпълнението на всички задължения на потребителя. Този договор е акцесорен, като единствено основание за сключването му е договорът за заем и предвиденото в него задължение за предоставяне на гаранция. Предвид

недействителността на договора за заем, липсва и основание за сключването на договора за предоставяне на гаранция. Възраженията на ответника във връзка с относителната му самостоятелност са неоснователни. От постигнатите между страните уговорки не може да се изведе друга причина за сключването на договора, различна от осигуряването на обезпечение чрез обезпечение по заема. Поради това съдът намира, че предявените искове са основателни и следва да бъдат уважени.

При този изход на делото, на ищеца следва да се присъдят направените по делото разноски, в размер от 100 лв. внесена държавна такса. Претендира се и адвокатско възнаграждение, като според представения договор за правна защита и съдействие, уговорено е защитата да бъде осъществена безплатно, на основание чл. 38, ал.1, т. 2 ЗА. Поради това и съобразно разпоредбата на чл.7, ал.2, т.1 от Наредба № 1/2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, на адв.М. следва да се присъди сумата от 700 лв., по 350 лева за всеки от предявените искове.

По изложените съображения съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО в отношенията между страните Н. Р. Ч., ЕГН ***** от с.*** и „Изи Асет Мениджмънт“ АД, ЕИК 131576434, със седалище и адрес на управление гр.София, ж.к. „Люлин“ № 7, бул. „Джавахарлал Неру“ № 28, Силвър център, ет.2, офис 40-46, че сключеният помежду им договор за паричен заем № *** от 02.09.2021 г., е недействителен, на основание чл. 22 ЗПК.

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО в отношенията между страните Н. Р. Ч., ЕГН ***** от с.*** и „Файненшъл България“ ЕООД, ЕИК 202513690, със седалище и адрес на управление гр.София, ж.к. "Люлин" № 7, бул. „Джавахарлал Неру“ № 28, Силвър център, ет.2, офис 40-46, че сключеният помежду им договор за предоставяне на гаранция № *** от 02.09.2021 г. е нищожен, на основание чл. 26, ал. 2 ЗЗД.

ОСЪЖДА „Изи Асет Мениджмънт“ АД, ЕИК 131576434, със седалище и адрес на управление гр. София, ж.к. „Люлин“ № 7, бул. „Джавахарлал Неру“ № 28, Силвър център, ет.2, офис 40-46 да заплати на Н. Р. Ч., ЕГН ***** от с.*** сумата от 50 лева /петдесет лева/ направени по делото разноски.

ОСЪЖДА „Изи Асет Мениджмънт“ АД, ЕИК 131576434, със седалище и адрес на управление гр. София, ж.к. „Люлин“ № 7, бул. „Джавахарлал Неру“ № 28, Силвър център, ет.2, офис 40-46 да заплати на адв.Г. Л. М. от *** сумата от 350 лв. /триста и петдесет лева/ адвокатско възнаграждение.

ОСЪЖДА „Файненшъл България“ ЕООД, ЕИК 202513690, със седалище и адрес на управление гр.София, ж.к. „Люлин“ № 7, бул. „Джавахарлал Неру“ № 28, Силвър център, ет.2, офис 40-46 да заплати на Н. Р. Ч., ЕГН ***** от с.*** сумата от 50 лева /петдесет лева/ направени по делото разноски.

ОСЪЖДА „Файненшъл България“ ЕООД, ЕИК 202513690, със седалище и адрес на управление гр.София, ж.к. „Люлин“ № 7, бул. „Джавахарлал Неру“ № 28, Силвър център, ет.2, офис 40-46 да заплати на адв. Г. Л. М. от *** сумата от 350 лв. /триста и петдесет лева/ адвокатско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд Пловдив в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Пловдив: _____